

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci žalobkyně: **V. T. H.**, zast. JUDr. Matoušem Jírou, advokátem se sídlem 28. října 1001/3, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 21. 12. 2010, č. j. MV-66646/VS-2010, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 19. 11. 2014, č. j. 10 A 15/2011 - 68,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek spočívající v tom, že až do skončení řízení vedeného před Nejvyšším správním soudem pod sp. zn. 9 Azs 306/2014 se pozastavují účinky rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 15. 6. 2010, č. j. OAM-10713-7/MC-2010, ve spojení s rozhodnutím ministra vnitra ze dne 21. 12. 2010, č. j. MV-66646/VS-2010.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) napadla kasační stížností shora označený rozsudek Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 21. 12. 2010, č. j. MV-66646/VS-2010, kterým byl zamítnut její rozklad proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 15. 6. 2010, č. j. OAM-10713-7/MC-2010. Posledně zmíněným správním rozhodnutím bylo stěžovatelce zrušeno povolení k trvalému pobytu dle § 77 odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění účinném v rozhodné době (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), jelikož mimo území států Evropské unie pobývala bez vážného důvodu více než 12 měsíců. Současně byla tímto rozhodnutím stěžovatelce stanovena lhůta k vycestování v délce 30 dnů od jeho doručení.

[2] Proti rozsudku městského soudu podala stěžovatelka kasační stížnost, přičemž navrhla, aby této stížnosti byl přiznán odkladný účinek. Svůj návrh odůvodnila tím, že pokud by kasační stížnosti nebyl přiznán odkladný účinek, znamenalo by to, že od 21. 12. 2010 na území České republiky pobývala nelegálně a že by musela neprodleně její území opustit a zanechat zde svou rodinu. Stěžovatelka v České republice žije se svým manželem, synem narozeným v roce 1995 a dcerou narozenou v roce 2006. Povinnost opustit území by pro ni znamenalo zásah do rodinného zázemí, zároveň dle ní nelze žádat, aby ji následovala celá rodina.

[3] Dále stěžovatelka uvedla, že nepřiznáním odkladného účinku by došlo k zásahu do jejího práva na spravedlivý proces, k čemuž odkázala na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 73/2011 - 100. Dle stěžovatelky se přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nedotkne práv třetích osob a nebude v rozporu s veřejným zájmem.

[4] Žalovaný se k návrhu na přiznání odkladného účinku nevyjádřil, ačkoli k tomu dostal možnost.

[5] Dle § 107 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), nemá kasační stížnost odkladný účinek, Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Ustanovení § 73 odst. 2 až 5 se užije přiměřeně.

[6] Dle § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. platí:

„(2) Soud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přiznává žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

(3) Přiznáním odkladného účinku se pozastavují do skončení řízení před soudem účinky napadeného rozhodnutí.

(4) O návrhu na přiznání odkladného účinku rozhodne soud bez zbytečného odkladu; není-li tu nebezpečí z prodlení, rozhodne do 30 dnů od jeho podání. Usnesení o návrhu na přiznání odkladného účinku musí být vždy odůvodněno.

(5) Usnesení o přiznání odkladného účinku může soud i bez návrhu usnesením zrušit, ukáže-li se v průběhu řízení, že pro přiznání odkladného účinku nebyly důvody, nebo že tyto důvody v mezidobí odpadly.“

[7] Nejvyšší správní soud se ztotožnil s argumentací stěžovatelky, že nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti by představovalo překážku výkonu jejího práva na spravedlivý proces. Prvostupňovým správním rozhodnutím v nynější věci bylo stěžovatelce zrušeno povolení k trvalému pobytu dle § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců a současně jí byla stanovena lhůta k vycestování v délce 30 dnů od jeho doručení. K tomu lze dodat, že dle § 77 odst. 3 zákona o pobytu cizinců „[m]inisterstvo v rozhodnutí o zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu podle odstavců 1 a 2 stanoví lhůtu k vycestování z území a udělí cizinci výjezdní příkaz; cizinec je povinen ve stanovené lhůtě z území vycestovat.“

[8] Zákon o pobytu cizinců tak v citovaném ustanovení počítá s povinností cizince ve stanovené lhůtě z území vycestovat. Osobní přítomnost stěžovatelky v České republice přitom zaručuje plný výkon jejího práva na spravedlivý proces. Stěžovatelka v dané souvislosti poukázala na usnesení zdejšího soudu ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 73/2011 - 100, které se zabývalo návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti u účastníka, jemuž bylo rovněž zrušeno povolení k trvalému pobytu. V tomto rozhodnutí bylo konstatováno: „Navíc má Nejvyšší správní soud za to, že může být pro výkon stěžovatelova ústavního práva na spravedlivý proces nezbytné, aby stěžovatel mohl zůstat na území ČR do skončení řízení o jeho kasační stížnosti. Byť je stěžovatel v tomto řízení, jak požaduje soudní řád správní, zastoupen advokátem, nelze přehlédnout, že k právu na spravedlivý proces náleží

pokračování

i právo účastníka vystupovat v tomto řízení osobně, být v kontaktu se svým zástupcem, udělovat mu konkrétní pokyny pro výkon zastoupení atd.“

[9] Pakliže by se stěžovatelka přísně držela citovaného textu § 77 odst. 3 zákona o pobytu cizinců a území České republiky sama opustila, nemohla by plně uplatnit své právo na spravedlivý proces, jak o tom pojednalo již výše citované usnesení č. j. 5 As 73/2011 - 100. Již z tohoto důvodu Nejvyšší správní soud proto shledal, že stěžovatelka dostatečně popsala újmu ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s., která odůvodňuje přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Z tohoto důvodu nebylo třeba blíže rozebírat i zásah do soukromého a rodinného života, v čemž taktéž spatřovala újmu.

[10] Současně Nejvyšší správní soud neshledal, že by přiznání odkladného účinku přineslo újmu třetím osobám nebo že by bylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[11] Na základě výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnosti přiznal odkladný účinek směřující vůči účinkům správních rozhodnutí ve věci.

[12] O tom, že lze přiznat odkladný účinek kasační stížnosti i ve vztahu ke správním rozhodnutím, pojednal Nejvyšší správní soud již v usnesení ze dne 2. 11. 2005, č. j. 2 Afs 131/2005 - 39, kde bylo vysloveno, že při řešení této otázky je nutno v první řadě vyjít ze smyslu a účelu institutu odkladného účinku žaloby či kasační stížnosti. Tímto institutem má být docíleno toho, aby ve správním soudnictví v řízeních o žalobách proti rozhodnutím správního orgánu, v nichž se přezkoumávají pravomocná (a tedy zásadně vykonatelná) správní rozhodnutí, bylo možno výjimečně docílit toho, aby po dobu přezkumu napadené správní rozhodnutí nebylo vykonatelné, resp. nezakládalo jiné právní následky. V určitých výjimečných situacích, jejichž materiální podmínky definuje soudní řád správní právě v ustanovení § 73 odst. 2 *in fine*, je totiž nutno „zmrazit“ stav věcí v době „před“ napadeným správním rozhodnutím, protože pokud by mělo být provedeno (vykonáno) a následně bylo v rámci soudního přezkumu shledáno nezákonným a zrušeno či byla vyslovena jeho nicotnost, vrátit stav věcí do podoby „před“ tímto nezákonným či nicotným rozhodnutím by bylo nemožné nebo neúměrně obtížné. Proto je nutné v těchto výjimečných situacích po dobu trvání přezkumného soudního řízení výkon či případně jiné právní následky napadeného správního rozhodnutí pozastavit, protože v opačném případě by samotné přezkumné řízení soudní ztratilo podstatnou část svého základního smyslu, jímž je nepochybně bránit tomu, aby právní poměry osob byly upraveny či ovlivněny nezákonnými rozhodnutími veřejné správy; za těchto výjimečných situací je nutno dát přednost riziku opožděného účinku napadeného správního rozhodnutí před rizikem spojeným s eventualitou účinků rozhodnutí, které může být následně zrušeno. Řízení o kasační stížnosti, jakkoli se z procesního hlediska jedná o řízení o mimořádném opravném prostředku proti pravomocným rozhodnutím krajských soudů (v tomto smyslu je ovšem „mimořádným“ procesním institutem i žaloba proti rozhodnutí správního orgánu, neboť i tou se napadá pravomocné rozhodnutí) a jakkoli se v něm přezkoumává rozhodnutí krajského soudu, a nikoli rozhodnutí správního orgánu, ovšem nelze než chápat jako součást systému prostředků ochrany subjektivních veřejných práv proti nezákonným rozhodnutím správních orgánů, který má mít komplexní, ve vztahu ke svému smyslu a účelu, efektivní a vnitřně nerozporné uspořádání a jehož fungování nemá vést k absurdním důsledkům jsoucím v rozporu s jeho smyslem a účelem; skutečným „ohniskem“ přezkumu zákonnosti je totiž i v řízení o kasační stížnosti v posledku

rozhodnutí správního orgánu napadené správní žalobou, třebaže procesně se přezkoumává rozhodnutí krajského soudu.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. února 2015

JUDr. Radan Malík
předseda senátu